

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. december 21.

290. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Szemlélődés.

Magyar tisztok a hadseregben. — A miniszterelnök a városok hitelszükségletéről. — A pénzügyi hangulata.

A hadügyminiszternek a magyar delegáció előtt tett nyilatkozatából sajnosan látjuk, hogy a magyar társadalom még mindig nem fogta föl kellően azt a feladatot, hogy a magyar ifjak elfoglalják megillető helyüket a közös hadseregben s ezzel érvényt szerezzenek annak a sulynak, amelyet a magyar nemzetnek a hadsereg szervezésében éreztetnie kell. A hadapródiskolák és most már részben a hadapródiskolából átalakított katonai főreáliskolák kilencszáz magyar alapítványi helylyel rendelkeznek; de még eddig soha sem teltek be ezek a helyek. Beállott most az is, hogy a magyar tisztok nemhogy szaporodtak volna a hadseregben, hanem a honvédséghez történt szükséges áthelyezések miatt (mint a tüzéségnél) megfogyott számuk, mert az alapítványi helyekre nem jelentkeztek elegenden. Ma a katonatiszti pálya a jobbák közé tartozik; nem helyes tehát, éppen nemzeti szempontból, ha a magyar ifjuság kényelmességéből, a fegyelemmel való megbarátkozástól félve, nem igyekszik elfoglalni a helyét a hadseregben, ahol, mint látjuk, a rátermett egyéneknek, természetesen, ha szor-

galmasak is, szép karriér nyílik. Meddőnek látszik ugyan a biztatás, de mégsem mondhatunk le róla, hogy a magyar szülők és ifjak figyelmét újra meg újra rá ne irányítsuk arra, ami gerince a magyar nemzeti hadsereg terméshétszerű megeremelésének. Ha átengedjük a teret a nem-magyaroknak, akkor, hogy akarjuk magyarrá tenni a hadsereget?

A magyar városok országos kongresszusa, mint tudjuk felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz, a belügyminiszterhez és a pénzügyminiszterhez, akiket arra kért, hogy a mai nehéz pénzügyi viszonyok között a kormány jöjjön a városok támogatására, még pedig oly módon, hogy az állami emisszió összegét a városok legszükségesebb beruházásaihoz megkivántató összeggel emelje fel és ezt az összeget bocsassa a városok rendelkezésére.

A kongresszusnak ez ügyben tett felterjesztésére Tisza István gróf miniszterelnök most hosszabb leiratban válaszolt, a melyett fontosságánál fogva szóvá kell, hogy tegyünk. Különösen két momentum domborodik ki a miniszterelnök leiratából, az egyik az, hogy egyhamar a pénzügyi lényeges javulására nincs remény s így szükségesnek tartja, hogy a városok még a legszükségesebb beruházásokra előirányzott 90 millió koronát kitevő hitelszükségletüket is redukálják, amely mérsékelt összeg megszerzésére kilátásba helyezi a kormány köz-

remüködését, a másik nevezetes pont pedig az, hogy a kölesönszerzést a városok között a kongresszus útján a kormányval egyetértőleg intézzék. Ezzel tehát a miniszterelnök elismerte a városi hiteligények központosításának a szükségét. Tisza István gróf leiratát egyébként a következőkben ismertetjük.

A miniszterelnök kifejezést adott annak, hogy a kormány teljes mértékben átérzi a városok jelenlegi pénzügyi helyzetének nehézségeit és azokat a súlyos következményeket, amelyekkel a városi beruházási akció megakadása az amugy is nehéz viszonyokkal küzdő iparra nézve jár. Ertesítette továbbá a kongresszust, hogy a kormány már hónapok óta intenzív munkát fejt ki abban az irányban, hogy e kérdésben a városok segítségére jöhessen s ha eddig számottevő eredményt mutathatott fel, annak oka tisztán a pénzügyi helyzetében rejlett. Az utolsó öt esztendő alatt — úgy mond — két a háboru széléig kiélesedett külügyi krízis pénzügyi következményei s igen nagyarányú állami beruházási program kivánalmi terhelték meg a magyar állam háztartását. Az államnak egy milliárdot megközelítő hiteligényekkel kellett 5 év alatt a piacon fellépnie s a nemzetközi pénzügyi helyzetének megromlása folytán ennek a szükségletnek túlnyomó részét rövid lejáratu függő adósság útján volt kénytelen fedezni. E körülmények összejárásá-

„A Tengerpart“ tárcája.

Brinckmayer eszméje.

Bor volt az asztalunkon, ketten ültünk mellette: én és a gazdag Brinckmayer, akinek meglehetősen irodalmi jelentőségű híre volt a kis városkában azóta, amióta minden megindokolás nélkül előfizetett Sudermann összes műveire.

Az előttünk álló üveg bor nem az első volt már s a jó öreg Brinckmayer arca erősen nekivörösödött a jó öreg karcostól, szemében szokatlan boldogság ragyogott s mindenképpen elárulták, hogy a gazdájuk beszélni szeretne, nagyon sokat szeretne beszélni, ami különben az én Brinckmayer barátomnak a beszélni tanulás régi idejétől kezdve állandó szokása volt.

— Kérem, kedves barátom — mondotta érthetetlen előzékenységgel — maga egy végtelenül becsületes ember. Én mindig biztam a maga becsületességében. Ugyebár? mi? — fejemmel intettem igent. Én szeretem magát. Velem tehet, amit csak akar.

— Prost! — mondotta és megint kocintottunk.

Brinckmayer hosszadalmasan eregette le borhoz szokott torkán a hegy éltető nedűjét, majd eléggülten eszta le a poharát. Megint rám bámult, szemében most már a szentimentalizmus beszélt, de nem sokáig, mert a következő pillanatban már a borszagú száj vette át a szót.

— Higyje el, kedves barátom. Nem szívesen vagyok itt ebben a fészékben, mert csak ketten vagyunk, akiben tudás van. Nem való vagyok én ide. Itt nincs irodalom... Ki ért itt Sudermannhoz? Hát jól van, megbecsül az itteni társaság, tisztel is... De hiába, mi még sem valók vagyunk ide.

De azután megbökültebb hangon beszélt róluk. Majd bortól eszpongó képzelete az irodalom témájára szárnyalt ismét s én minden szavát jóváhagytam, aminek öröme megöleltem magam vele.

— Fiatal ember! — szerű témám van a maga számára. Ide hallgasson. Elmondom.

Beláttam, hogy most már ráfért a büntetés, mert különben nem lesz vége soha az ő irodalmi elmefutattásainak.

— Pardon, Brinckmayer ur! — vágtam a lelkes férfiú szavai közé, mielőtt még a témájára térnénk, volna egy tiszteletteljes szavam önhöz.

— Kérem! tessék! Hiszen tudja, hogy magát mennyire tiszteltem és becsültem...

— Higyje el, kedves Brinckmayer ur, ez az én életem legnagyobb öröme, az ön becsülése.

Megint kellett öleltenem magam vele. Az idő legalkalmasabbnak nyilatkozott.

— Kérem, kedves Brinckmayer ur... én... én... bizonyára eltalálja... pillanatnyi pánaszban vagyok...

Brinckmayer elsápadt.

Láttam az arcáról, hogy egy ötven márkás kölesöntől fél.

O! kérem — mondotta erőltetett örömmel.

mel.

— Tudom, hogy ön vagyamos és anyagi jó szíve van. Én szegény vagyok, pillanatnyilag vagyok ugyan csak az és... ha nem veszi rossz néven, ötszáz márka kölesönt kérnék...

Nagyot nézett, de restelte a meglepődését és leszámolta nekem az asztalra, mind az ötszáz márkát.

— És most beszéljünk arról az ön témájáról.

Hangtalan lett, majd olyan hangon válaszolt, mint akinek hirtelen száll el a fejéből a borgöz.

— Majd talán máskor... Fízetett. Kezet fogott velem és távozott.

Brinckmayer egy negyed évig került engem. Egyszer azonban mégis sikerült elcsipnem őt. Nézett a szélrózsa minden irányában; menekülni akart, de ennek már jó előre útját állottam az által, hogy erőlyesen karon fogtam. Majd a jóságos szemrehányás hangján szólítottam meg.

— Merre bujkál. Már hetek óta nem láttam.

Beszélt valamit a sok üzleti dologról és elfoglaltságáról, mire én ismét a kedves szemrehányás hangján próbáltam megkérni.

— Látja Brinckmayer ur, az Ön távollmaradása sértett engem, nagyon sértett. Mindig arra az ötszáz márkára gondoltam ezzel kapcsolatban.

Sápadt lett és tiltakozni akart.

— Ugyan kérem! Szó se róla! Még jobban beléje karoltam.

— Most legalább megnyugtatót — mon-

zünk, hogy a rappresentanza annak idején 1 millió 900.000 koronát engedélyezett az új vonal és a második vágány egyidejű létesítésére; ha a pénznek egy részét elköltötték más célokra, nagyon megfontolandó, nem lenne-e helyesebb a rendelkezésre álló összeget nem a második vágány lefektetésére, hanem a szöbány forgó új vonal megépítésére fordítani. A második vágány ugyanis alig fogja megjavítani a jelenlegi közlekedés mizériáit; addig, míg a Deák-fasor és a déli vasut átjáróinak kérdése megoldást nem nyer, addig szó sem lehet rendes közlekedésről. A második vágány lerakása után a vasuti sorompónál nem egy villamos kocsit, hanem *kettő* fog vesztegolni, sőt meglehet, hogy a sorompó mindkét oldalán *kettő-három* is, mert nem lévén többé szűkség a kiterőkre, a vasuti sorompóknál az egymás után érkező villamos kocsik néha egy meggyodráig tonlódni fognak.

A második vágányra költött pénz tehát kidobott pénz lesz, eltekintve attól, hogy a Deák-fasor rendezése alkalmával (talán nemsokára) a költség tetemes része újból felmerülhet, amennyiben a lerakott vágányokat újból fel kell majd szedni és a Deák-fasor nivójának lejjebbállítását után ismételt lerakni.

Mindenesetre elhibázott dolog volna a közlekedés problematikus megjavítása érdekében a város fejlődésére életkérdést képező új vonal megépítését újra évekre elodáznia. Biztosan tudjuk, hogy a városi ügyek vezetői, a kormányzó urral karöltve, módot fognak találni arra, hogy a polgárság általános óhaja teljesüljön, és hogy mihamarább megépül a város első körforgalmi vonala, pezsgő életet hozva a város eddig mostohán kezelt fontos kerületeibe.

Korona - vendéglő

Viale Deák 16. (De la Ville-épület)

— E hó 24-től jan. 6-ig minden este —

NOVAKOVICS zeneművész PÉCSRÓL

hangversenyez legújabb nótáival

Számos látogatást kér

Radolovics Ede, vendéglős.

Szimpli-féle cipőüzlet

Via Kossuth 12 (Sikič papírüzlettel szemben)

nagy raktár amerikai és egyéb gyári készítményű férfi, női és gyermek cipőkben, rendkívül olcsó áron!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Simiczek L.

órás és ékszerész.

Corso 6. sz. — Descovich ház.

(A Lipizer E. A.-féle üzlet mellett.)

Dus választék a legelsőrangú gyárakból u. m. Watch, Zenith, Omega stb. származó arany-, ezüst és fém zsebórákban, valamint fali, asztali és ébresztő órákban.

Nagy választék mindennemű arany és ezüst tárgyakban u. m. láncok, nyakékek, karkötők, melltűk, gyűrű, függők, medailonok stb. stb.

— Előnyös árak! —

Bármilyen órajavításokat a legnagyobb pontossággal és jótállás mellett fogad el.

Szoptatós dajka

ajánkozik: Gerebenics Mária Via dell' Istria 72. szám II. emelet.

Ujdonságok.

— 0 —

ELŐADÁS BESSENYEIRŐL.

Bessenyeiről, az újabb magyar irodalmi mozgalom megindítójáról halálának századik évfordulója alkalmából rendkívüli érdekes előadást tartott a Finnei Szabad Liceumban Képegy Béla polgári iskolai tanár. A nagy gondolat megint, kitűnően elmondott értékes előadás megismertette a hallgatósággal Bessenyeinek a magyar irodalom legragibb sorsu költőjének életét, melyet feláldozott a legszentebb érzéseknek: a hazaszeretnek. Boldogságot, szerelmet és földi javakat odadobott annak a magasztosult eszmének, neki nem maradt egybe gyanúsításnál, félreismerésnél és egy eredménytelen élet keserű tudatánál. Mint a nemesi testőrség tagja, megismerkedett a XVIII. század nagy gondolkodóival, bepillantást nyert a nagy nyugati államok fejlett kulturájába és lakót, szívet elöntötte a hazaszomorú elmaradottsága felett érzett fájdalom. Elhatározta, hogy ő is irodalmat és kultúrát ad népének. Feladatának tekintette a hazai nyelv miveltését és a nemzet politikai és társadalmi jogainak a kivívását. Ennek érdekében írta drámáit, eposzait, regényeit és filozófiai munkáit. Átvette Montesquieu Voltaire eszméit és azok alapján akarta megteremteni az önálló magyar kultúrát. Sürgette a közoktatás reformját és az Akadémia felállítását, követelte a nemesi jogoknak méltányosabb gyakorlását.

Drámáiban szembeállította a zsarnokság malmát és a szabadelvűséget és figyelmeztette Bécsot az igazságtalan kormányzás káros következményeire. Októbernek tekintette a magyar nyelv elnyomását és költőinket fokozottabb munkásságra lelkesítette. És bár a nemesi előjogok eltörlését nem óhajtott, sürgette nép helyzetének a javítását. Eszméinek érdekében még hitét is feláldozta és mindezért csak gyanúsításban és üldözöttségben volt része. Történelmi nagy férfaink tettein lelkesedve bizott a hazai jövődjében és népiünk nagyra hivatottságában. Óva intette az uralkodókat a hit-szegység, a hasonlóság tanácsától és figyelmeztette őket, hogy országuknak egyedüli célja csak a népek boldogítása lehet. A modern Magyarország alapjait ő rakta le és mégis élete utolsó éveit a legteljesebb elhagyatottságban töltötte. Megváltva a bécsi élet kulturális és társadalmi örömeitől, a nyomorúságos Pusztakovácsin a legnagyobb reménytelenségben végezte életét. A boldogság, melyet ő népének akart megteremteni, tőle is örökre eltávozott. Sokat szenvedő fáradt testét 100 évvel ezelőtt minden egyházi funkció nélkül temették el Pusztakovácsin. Lázás, boldogtalan élete és lelkes munkássága nyomán kisarjadt szép ifjú irodalmunk ákesen bizonyítja az előadó szavait: „A nagy lelkek tragikuma a fejlődés biztos záloga”.

Képegy tanár előadása teljes képét adta a XVIII. század végi Magyarország kulturális elmaradottságának, az újító nehézség helyzetének. Kiemelte Bessenyeinek azokat az eszméit, terveit, melyeket az általa megindított nagy reformmozgalom is átvett tőle és megvalósított. Az érdekes előadást a Szabad Liceum közönsége folytonos nagy figyelemmel hallgatta végig és az előadás végzéssel melegen ünnepelte Képegyt.

— **Kormányzóék vendégei.** Lutzow János gróf és neje, a kormányzóék rokonai, ma Fiuméba érkeztek és a kormányzói palotában szálltak meg. Lutzowék még ma elutaznak.

— **Fodor Gábor halála.** Városszerte mély részvétet keltett gyalakuti Fodor Gábor dohánygyári tisztviselő halála. A gyász baborult özvegyhez tömegesen érkeznek a részvétnyilatkozatok, a Magyar Kör pedig — tegnap esti választmányi üléséből kifolyólag — ma délelőtt testületileg tisztelgett az özvegnél, akinek kifejezték mélyes részvétüket korán eltávozott elnökük halála felett. A megboldogult mélyes hazaszeretetét bizonyítja, hogy utolsó gondolata is a hazáé volt. Már haldoklott, de még teljes öntudatánál volt, mikor elhaló hangon szólt:

— Édes, szép hazám, drága magyar földem, de szerettelek volna még egyszer látni!

Óhaja nem teljesülhetett, a rideg halál idő előtt beköszöntött. Ma délután fél 4 órakor temetik impozáns részvét mellett. A vasutasok és a Magyar Kör teljes számban ott lesznek a temetésen.

— **Athelyezés és kinevezés.** A pénzügyminiszter Pestanc Zsarko susáki adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztvévezte ki és a bródi adóhivatalhoz helyezte át, Turkaly Mihály szluni lakost pedig a susáki adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

— **A fiumei vonal biztonsága.** A budapest—fiumei vonal lies—fiumei szakaszán tudvalevően igen sűrű a vonatforgalom és a kanyargós hegyi pályán a legnagyobb óvatossággal kell őrködni azon, hogy a rohanó vonatokat baj ne érje. A forgalom biztonságára most új rendszerű villamos block berendezéseket szereltek fel ezen a vonalszakaszon, ahol az önműködő előjelzők a vonatok összeütközését teljesen kizárják.

— **Erőszakos udvarló.** Micetich Sava 17 éves kukuljanovói leányt pár nap előtt egy 25—26 évesnek látszó fiatalember lepette meg, mikor a doláci völgyben néhány juhot legeltetett. Rövid társalgás után az ifjú ajánlatot tett a leálynak, aki természetesen erélyesen tiltakozott. Erre az ifjú megakarta ragadni a leányt, akinek heves küzdelem árán sikerült hazamenekülnie. Az ifjú tíz napon át háromszor viselkedett erőszakos módon és pedig utoljára úgy, hogy a leány több sebet kapott a támadóval szemben való védekezés közben. Sebeit nem rejtette el és nagy szegénykezéssel elmondta szülőinek, hogy milyen kalandja volt. Atyja erre feljelentette az ismeretlen ifjút. A susáki esendőrség tegnap elfogta Mavrinc Mária mavrinci-i gazdálkodót, aki beismerte a támadást, amit azzal szépít, hogy csak „tréfálni” akart a szép Sávával.

— **Megmentett bányászok.** Triesztből jelentik: Tegnap nagy fáradozások árán kimentették Diku Miklós és Pask Miklós román bányászokat, akik bennrekedtek a Britof-tárnában. A két bányász úgy menekült meg, hogy a tárna egy magasabb helyén tartózkodtak s a beömlő víz nem ért hozzájuk. Suzik János bányászt törött koponyával, holtan találták a tárnában.

— **Nem iratták be tanoncaikat.** A rendőrség 50 iparos ellen indított eljárást, mivel tanoncaikat nem iratták be a tanoncskolába.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: A fené vadak között, izgalmas drámai színjáték. Utána nagyszerű beszélőfilmek.

— **A nagy dátum.** Ma délelőtt Dardi Vazul városi tanácsvezető megjelent Wickenburg István gróf kormányzónál és jelentette, hogy a november 1-én kiadott parancsnak eleget tett, a város könyveit lezárták és január 1-én teljesen új, modern alapokra fektetett módszer szerint fogják kezelni a város ügyeit. Ennek a jelentésnek az előzménye eléggé ismeretes. A kormányzó képviselőtestületi hatáskörében elrendelte a városi ügykezelés megvizsgálását és e célra szakértőket kért a miniszteriumtól. A szakértők hosszas vizsgálódás után azt jelentették, hogy a városházi ügykezelés ósdi, tartóhatatlan és olyan hiányos, hogy az ellenőrzés tisztára lehetetlen. A fogyasztási adóhivatalt pedig Augias istállójának mondták, amelyet haladéktalanul ki kell sepréni. E jelentés alapján a kormányzó szokatlanul enyhes és szigorú hangú leiratban utasította Dardi Vazul tanácsvezetőt, hogy legkésőbb december 20-ra rend legyen a városházán és az ügyek kezelését a más városokban is elfogadott modern módon kezeljék, mert ellenevetben a legkérelmezhetőbb megtorlással fog élni. A rendelet pontos végrehajtásáért pedig a tanácsvezetőt a személyében is felelőssé tette. A leirattal egy időben Fiuméba érkezett Kónop Károly pénzügyminiszteri tisztviselő, hogy a fogyasztási adóhivatal újraszervezési munkálatait vezesse. Ez azonban megakadt, mert a helyzet úgy alakult, hogy a rendőrség is beleavatkozott az ügybe. Ravasini Antal és Butkovich János leterítettkék, ment kiderült, hogy sikkesztették és a bizottság még ma is a hiányok után kutat.

A városházán is alképedve fogadták a kormányzó leiratát és azt hangoztatták, hogy a rendeletnek 50 nap alatt megfelelni — lehetetlen. Egy darabig zúgolódtak a jó munk, aztán munkához láttak. Hiába: a parancs parancs és jól tudták, hogyha ma, december 20-án Dardi Vazul nem tesz megváltástó jelentést, akkor jön a nagy seprű. Ime tehát: elvégezték, amit lehetetlennek mondtak. És még csak betegök sem lettek a munkától. Legfeljebb az 50 napban nem politizáltak el a napi, 6 órai munkaidőből ötöt.

Dardi Vazul tehát azt jelentette, hogy a parancsnak eleget tettek és ezennel rend lesz. Akarjuk hinni, hogy ez így is, nem úgy, mint mikor a fogyasztási adóhivatal közlegények lefegyverzését rendelte a kormányzó. Akkor is ment a jelentés, hogy a fogynok elszedettek az arra illetéktelen közlegektől, aztán a jelentés után még hetekig disztelenkedtek a fogyasztási adóhivatal legényei a rozsdás fringikkal. Elhiszszük tehát, hogy új korszok következnek, de ez aztán a munka, ne pedig az okatlan politizálás **korszaka** legyen. Mivelhogy a városi tisztviselőt nem azért fizetik, hogy a neki idegen politika sziklám kőboroljon, hanem azért, hogy a polgárság érdekében dolgozzék.

— **Jönnék a hajók.** A bóra ereje mára jelentékenyen csökkent s most már egymásután indulnak el a kisparthajózási gőzök a különböző kikötőkből, amelyekben egy-két napon át kénytelenek voltak a szél miatt vesztegelni. A Liburnia gőzös, amelynek késését már jeleztük, tegnap délután 5 órakor, 20 óras késéssel érkezett meg Pólából. A Sirály ma reggel jött meg tegnap helyett Cirkvenicából. Ellenben még mindig nem érkezett meg Fiuméba a Hrvatska gőzös.

— **Az afrikai járatokról.** Az Adria tengerhajózási társaság azzal a tervvel foglalkozik, hogy Afrikában észak- és kelet felé szaporítani fogja járatait. Eddig az Adria gőzöseinek végső állomása Mogador volt. A új tervezet szerint Teneriffáig közlekednének az Adria afrikai vonalain a gőzök.

— **Baleset a műhelyben.** Sablich Viktor esztergályos jobbkezét tegnap egy gép átviteli szíjja elkapta és súlyosan megsebesítette. A szerencsétlen járt munkást a kórházba szállították.

— **Kompoly Jób Fiumében.** Kompoly Jób hazánk fia, aki Kinában 11 évet töltött előkelő állásban, — mint már előre jeleztük most egyévi szabadságra haza jött, s egyelőre néhány hetet Fiumében tölt rokonai körében. Még október elején indult el Cheng-tu-ból, Széchnán tartomány fővárosából, ahol másfél évet töltött, mint a tartomány főpostaigazgatója s ez idő alatt any nyira megkedveltette magát az „idegengyűlölő” kínaiak által, hogy megkönyezve bocsátották el. Ha ismét visszatér Kinába, még diszesebb állás vár reá. Távozásakor megható módon bucsuzott el a hivatalnoki kar a szeretett főnöktől. Egy felékesített nagy teremben ünnepi díszben várt reá a központ 60 kínai hivatalnoka, akik úgy a maguk, mint vidéki kollégáik nevében megleghangu beszédben bucsuztak el tőle, sőt egyikük a tiszteletére szerzett kínai nyelven irt ódáját is előadta. Aztán négy díszbe öltözött szolga a szomszédos teremből egy asztalt hozott be, megrakva a pompás emléktárgyakkal, ezüsből készített dohányszelencével, az ötvösművészet igazi remekével, gyönyörű festményekkel Bodhifából mesterien faragott rációkban, szebbnél szebb himzésekkel, melyek készítésében ők utólérhetetlenek. A jelenvolt riporterek pedig a másnap megjelent kínai lapokban hátsókat irtak tele, dicsőítve a szeretetreméltó magyart, Kon-po-fej-t. (A kínaiak így nevezték őt el, ami magyarul azt jelenti, hogy az illatos virágdisz.) Kompoly ez alkalommal a Min-folyón tette meg az útját egy kibérelt nagy Kuatzen egész Jehangig. Ott voltak az indulásánál az összes konzulok s a Cheng-tu-ban lakó valamennyi európai, sőt a katonai kormányzó is képviseltette magát. Jehangtól gőzhajón folytatta az útját s a most erősen megáradt Jang-ce-Kiangon gyorsan és minden baj nélkül eljutott a tengerig, pedig a nagy forradalom óta elszaporodott kalózsok szerfelett veszélyeztetik a közlekedést a nagy folyamon.

— **Vendéglősök mozgalma.** A vendéglősök által megválasztott bizottság tegnap délután értekezletet tartott, melyen Meider Ignác indítványára elhatározták, hogy a fogyasztási adóhivatal ellen felmerült sérelmekkel Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzóhoz fordulnak, mert az ő igazságérzetétől várják a bajok orvoslását. Meider Ignác a bajok egész sorozatát vonultatva fel és rámutatott azokra a zaklatásokra, amelynek a vendéglősök a fogyasztási adóhivatal részéről évek óta kitéve vannak. Radolovics Ede az óvadék-ügyet tette szóvá és lehetetlen állapotnak minősítette azt, hogy a fogyasztási adóhivatal óvadékot követel tőlük, mikor — tudomása szerint — már egy vendéglős sem tartozik fogyasztási adóval. Kérde, mi alapon és mi jogon tartják ott a pénzüket? Indítványára elhatározták, hogy az óvadék vissza adását követelik.

— **Adomány.** A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága 300 koronát adományozott a Kiviteli Akadémiának azzal a rendeltetéssel, hogy az összeg szegénysorsu, jó előmenetelű hallgatók segélyezésére használtassék. A Kiviteli Akadémia igazgatósága ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az adományért.

— **A földműves balesete.** Fuesák Antal orehovici földműves tegnap le akarván szállni kocsijáról a küllők közé lépett, amelyek kifecamították a bal lábát. A szerencsétlenül járt embert a kórházba szállították.

— **Zaklatott polgárok.** Vendéglős-kéz-ből kapjuk a következő sorokat: Elvezetett és megnyugvással olvastuk A Tengerpart esütörtökön délután megjelent számában a „Zaklatott polgárok” című cikket. Mert azt látjuk belőle, hogy akadt egy organum, a mely sikra száll igazságos ügyünk védelmére is és nyíltan feltárja a mi sajtó fájdalomainkat. Sohasem fogjuk elfeledni a Tengerpart szíves készségét, melylyel ügyünk diadalra jutásához szinte egyedül sietett a göröngyös utat egyengetni. Legyen szabad azonban egy újabb sérelmet szóvá tennünk. Amióta a fogyasztási adóhivatalnál történt manipulációk napvilágra kerültek, azóta egy rettegésben élünk mi is. Mintha csak dopingolás történt volna, olyan eszeveszett gyorsasággal törnek reánk. Ránk izennek, hogy ha 24 óra alatt be nem fizetjük a fogyasztási adót, bezárják üzleteinket. Hát ez csak ugy megy? Én ugyan nem hiszem, hogy a fogyasztási adóhivatalnak akkora hatalma legyen, amelylyel existenciáikat tehet tönkre, de már a fenyegetés is felette jellemző. Van olyan vendéglős, aki egy-két évi adójával hátralékban van. Nem akarok vádat kovácsolni abból, hogy miként lehetett adós maradni, csak azt kell kifogásolnom, hogy a hátralékot — amely esetleg ezrekre rug — 24—48 óra alatt követelik, különben — mondják ők — bezárják az üzletet. A behajtás annyira sürgős, hogy a fogyasztási adóhivatal emberei kocsi járják a várost, hogy a pénz mielőbb befolyjon. Miért e nagy sietés, miérté veszélyes lyukat kell hirtelen betömni? De meg, kérem, honnan vegyen az a szerencsétlen vendéglős 24 óra alatt annyi pénzt? Hiszen nemcsak adókötelezettségünk van. Házbért is kell fizetni, sőt az árut sem kapjuk ajándékba. Ezek szinte előbbre valóok, mert ha az anyagot és a házbért nem fizetjük, akkor becsukják az üzletünket és felkopnik az adóhivatal álla is. Végül van nekünk óvadékunk, amely bizonyos mértékig fedezi az adóhivatalt, tehát az ilyen beharagva eljárás, amely semmi más, mint zaklatás, még csak nem is indokolt. Sok-sok pénzünkért annyit csak elvárhatunk a fogyasztási adóhivataltól, hogy belátással és emberséggel járjon el velünk szemben. — *Több vendéglős.*

— **Az Ungaro-Croata szállítási díjtételei.** A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának tegnapi teljes ülésén Klein Gyula kamarai tag indítványa folytán elhatározta hogy balkáni kivitelünk érdekében a kamara kérelmezni fogja a kereskedelemügyi miniszternél az Ungaro-Croata tengerhajózársaságnak Albániába irányuló aránytalanul magas szállítási díjtételeinek leszállítását.

— **Karácsony előtti vasárnap nincs munkaszünet.** Bár már említést tettünk róla, ismételten szükségesnek tartjuk közölni, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület november havában előterjesztést tett a kereskedelmi miniszternél, hogy a december 21-ére eső, tehát a holnapi vasárnapon a munkaszünetet az egész országban függeszse föl. A miniszter arról értesítette az OMKE-t, hogy a nyomasztó gazdasági helyzet és az üzleti pangás enyhítése érdekében kivételesen megengedi, hogy az ez évi december 21-ére eső vasárnapon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhozszállítás az ország egész területén este hat óráig végezhető legyen.

— **Az ígért földjén.** Néhány héttel ezelőtt eltűnt Fiuméből Marsero Hermann 24 éves magántisztviselő. Hozzátartozói bejelentették eltűnését a rendőrségnek, amely azonban nem tudott az ifju nyomára akadni. Tegnap az aggódó hozzátartozók levelet kaptak Braziliából, amelyben az eltűnt ifju azt írja, hogy megcsömörlött az európai élettől és szerencsét ment próbálni Amerikába. A sors kedvezett neki, mert jövedelmező állásban van s boldognak érzi magát.

Városi színház. Tegnap este Az éj lovagja c. operettet adták Petroni jutalomjátékául, melynél betétként Petroni és Pozzi k. a. táncot táncoltak a színpadon. Ugy az egész előadás, mint a betét nagyon tetszett a közönségnek. Ma A. turnusban és holnap este B. turnusban Utazás a lehetlenségek országába c. látványos operettet adják. Vasárnap délután mérsékelt helyárral Tavasz varázs kerül színre. Hétfőn este a stagione utolsó előadásaként A varázskeringőt adják Pozzi kisasszony jutalomjátékául.

Körözött tolvajok és sikkasztók. Az eszéki rendőrség körözést adott ki ismeretlen tettes ellen, aki egy vadászfegyvert és különböző ruhaneműket lopott, mintegy 600 korona értékében s megszökött onnan. A skofelkai esendőrség táviratban kéri Lescevez Ferenc 33 éves veroli születésű egyén letartóztatását. A megkeresés szerint Lescevez 700 koronát sikkasztott s minden valószínűség szerint Amerikába igyekszik.

Az ogulini esendőrségtől tegnap távirati megkeresés érkezett a fiumei rendőrséghez Balog József 21 éves kolozsvári születésű egyén letartóztatására. Balog 140 koronát lopott Ogulinban s megszökött.

A wetini esendőrség körözést adott ki Blahut János 26 éves povoli születésű tisztviselő ellen, aki 14.000 korona elsikkasztása után megszökött.

Cattaróból tegnap táviratban értesítették a fiumei rendőrséget arról, hogy Kujacich Lacof ottani egyén 1000 koronát lopott s megszökött. A fiumei rendőrség nyomozza a megszökött gonosztevőket.

Szövetet loptak. Angolországból a minap egy láda himzett szövet érkezett az Ungaro-Croata hajóstársaság részére. A szállítmányt a hajó ideérkezése után megdézsmálták; több száz korona értékű szövetet vittek el belőle. A rendőrség letartóztat-

Jó étvágy

a főddolog. Aki azonban ennek hiányát érzi, vegye a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely évtizedek óta, mint bevált erősítő szer ismeretes. Ellentétben a közönséges halolajjal a Scott-féle emulsió jóízű és oly könnyen emészthető, hogy e kipróbált erősítő szer szedése semmiféle nehézséget nem okoz. A Scott-féle csukamájolaj erősíti a testet és egyuttal jó étvágyat, úgy hogy a megszokott étkeket ismét jó étvágygyal eszszük s új erőhöz jutunk.

Ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek, mint erősítő szer kiváló szolgálatot tesz, minden időben úgy télen, mint nyáron a kizárólag a legfinomabb alkatrészekből előállított Scott-féle csukamájolaj-emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére. Wien VII, akkor egy gyönyörű új próbapadot küldünk.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az ujjonnan átalakított, jól ismert

AL TAMBURINO

Via Lod. Kossuth (a postaépület mellett.) vendéglőt saját számlámra átvettem. Kitérő konyha, isztriai és dalmát borok, Puntigam sör.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGADOK:

Számos látogatást kér

FRANCOVICH RÓBERT.

ta Colizza Péter 34 éves cipészt, aki a lopás tette. Két einkostársa is van, akik lopását elősegítették. A rendőrség ezeket is elfogta.

Korona-vendéglőben (viale Deák 16 sz. De la Ville épület) e hó 24-étől jan 6-ig Novakovies kedvelt zenekara Pécsről hangversenyez.

Csalódni emberi dolog, de nem okvetlenül kell. Ha e névre „Réthy“ figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem eredeti pemetefü-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés, rekedtség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitünően bevált. Postán bérmentve küld 5 dobozt 3 koronáért az egyedüli készítő: Réthy Béla gyógyszerész, Békéscsaba.

NYILTTER*).

Szünet a villanyáram szolgáltatásában. Értessítettnek a m. t. villanyfogyasztók, hogy vasárnap és hétfőn, vagy f. hó 20-án és 21-én déli 12 órától délutáni 1 óráig a villanyáram szállításában szolgálati okokból szünet lesz.

A Fonda-féle ékszerkereskedő cég (Deák Fásor 2. szám) értesíti m. t. vevőközönségét, hogy az

Andrássy-tér és Kossuth-Lajos utca sarkán új ékszerüzletet nyitott, amelyet duosan felszerelt arany- és ezüst ékszerekkel, valamint más ékszereműekkel és órákkal.

Mérsékelt árak.

Órák és ékszerek javítását a cég elvállalja.

Telefon 5-78.

Fiatal bejáró takarítónő

ajánkozik. Plasse SanNicoló 309/2 T. M.

THALIA SZÍNHÁZ

(Salita del Calvario)

Minden vasárnap d. u. 4-7 óráig és 8-12 óráig a 79. ezred zenekarának közreműködésével **NAGY CSALÁDI TÁNCMULATSÁG.** Belépőjegy: uraknak K. 1.30, hölgyeknek 40 fillér.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

December 15-től január 1-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződötett elsősorban attrakciók fellépte.

MOZGÓ FÉNYKÉP. Előadás után kabaré szabad bejárat.

Házasulandók

kik gazdagon nőülni óhajtanak (ha vagyontalanok is) forduljanak díjtalan felvilágosításért a kontinens első és legnagyobb intézetéhez. Magyar levelezés. „Hy-men“, Berlin 18.

Távirat — Telefon.

A képviselőházból.

BUDAPEST, dec. 20. A képviselőház ez évben ma tartotta utolsó érdemleges ülését, ment január 12-ig elnapolta magát. December 30-án formális ülést tart a Ház a főrendiház üzeneteinek átvétele céljából. Január 12-én a bíróságok szaporításáról és a sajtóreformról szóló törvényjavaslatokat tárgyalja a képviselőház.

A mai ülésben harmadszori olvasásban is elfogadták a már letárgyalt javaslatokat, mely után Giesswein Sándor interpellált a székesfehérvári esperanto botrány ügyében, mert Sággy Lajos ottani főkapitány betiltotta az esperantisták gyűlését azzal az indoklással, hogy ez tolvajnyelv. Sándor János belügyminiszter nyomban válaszolt és kijelentette, hogy a rendőrkapitány csak tréfából tette ezt a megjegyzést, de korántsem akart az esperantista-nyelv ellen dolgozni.

Minisztertanács.

BUDAPEST, dec. 20. A képviselőház ülése után ma délelőtt minisztertanács volt, melyen a miniszterium minden tagja megjelent. A politikai helyzetről, a horvát válságról folyt a tanácskozás, majd Tisza ismertette a románokkal kötött paktumot.

A delegációk.

BUDAPEST, dec. 20. Tisza István és Láng Lajos abban egyeztek meg, hogy a delegáció záróülését december 27-ére hívják össze.

Alkotmányos rend Horvátországban.

ZÁGRAB, dec. 20. A tegnap délelőtt megtartott báni tanácskozás befejezése után Skerlec báró horvát bán Budapestre, majd onnan Bécsbe utazott. Skerlec a királynak jelentést tesz a szábor összeülésétől. A báni tanácskozáson összegyűlt kiegyezési párti képviselők Medakovies dr. volt tartománygyűlési elnök megválasztása mellett foglalást állást. A horvát-szerb koalíció még az az alelnöki állásokat is a koalíció tagjaival akarja betölteni, holott az ellenzék a szábor egyharmadát teszi ki. A budapesti képviselőházba küldendő delegátusok is a horvát-szerb koalíció tagjai közül kerülnek ki. A királyi leirat megszövegezése körül a koalíció többrendbeli igényeket támaszt.

BUDAPEST, dec. 20. Skerlec báró ma délelőtt 11 órákor megjelent a képviselőházban és jelentést tett Tiszának az összes eseményekről. A bán ma este Bécsbe utazik és holnap kihallgatásán jelenik meg ő felsége előtt.

ZÁGRAB, dec. 20. Vinkovies dr. ma bejelentette a horvát-szerb koalíció vezetőségénél, hogy a pártból kilép, mert a koalíció legújabb politikáját nem helyeselheti. Vinkovies új párt alakítását helyezte kilátásba.

A munkásbiztosító botránya.

BUDAPEST, dec. 20. A Kerületi Munkásbiztosító Pénztár tegnap kezdte meg közgyűlését. Garbai Jenő, a közgyűlés elnöke szabályellenes választást rendelt el, hogy a most lelépő igazgató részére a többséget biztosítsa. A közgyűlésen erre óriási zűrzavar tört ki, ami miatt a közgyűlést felfüggesztették. Szó van róla, hogy a Munkásbiztosító autonómiáját fel fogják függeszteni.

Czernin gróf a királynál.

BÉCS, dec. 20. Czernin Ottokár gróf bukaresti osztrák-magyar követ ma hosszabb kihallgatáson jelent meg a király előtt.

Tamburás zene

minden szombaton, vasárnapon és ünnepnapon az

„AL PAOLO“ c. vendéglőben

Via dell' Industria 52. sz.

Izléses magyar koszt. - Jó borok. - Előfizetések ebédre és vacsorára jutányos áron. Figyelmes kiszolgálásról gondoskodik a tulajdonos: **Hörsch Pál.**

A Reichsrath.

BECS, dec. 20. A Reichsrath mai ülésén Dasinszky lengyel képviselő azt kérdezte, miért nincs jelen Dlugosz miniszter, mikor tőle várják a felvilágosítást. Arra kérte az elnököt, intézkedjék, hogy Dlugosz megjelenjen a Házban. Dasinszky ezzel azt célozta, hogy Stürgkh nyilatkozzon hivatalosan, hogy Dlugosz lemondott-e.

BECS, dec. 20. Kétségtelen, hogy a politikai válság a képviselőház elnapolását vonja maga után és a kormány a 14. §. alapján fog kormányozni és ennek alapján lép-teti életbe a budget provizóriumot is. A Stürgkh-kormány most először tér le a parlamentáris utról.

Megőrült közjegyző.

POZSONY, dec. 20. Glosz Ernő pozsonyi közjegyző megőrült. Szanatóriumba szállították.

A Ganz-gyári kizárás.

BUDAPEST, dec. 20. A Ganz-gyári Krimicsau-ügyében semmi változás nincs. A gyár sürgősebb munkáinak elvégzését a Máv. gépgyára vállalta.

Rampolla temetése.

ROMA, dec. 20. Tegnap ment végbe nagy gyászpompával Rampolla del Tyndaro Mária gróf biboros, volt pápai államtitkár temetése. Rampolla biborost a Vatikán biborosi kriptájában helyezték örök nyugalomra.

ROMA, dec. 20. Rampolla lakásán ma megjelent egy bizottság, hogy átvegye a biboros hagyatékát. Nagy volt a megdöbbenés arra a felfedezésre, hogy Rampolla 400 ezer lírát kitevő vagyonra szörén-szálán el-tűnt. A Vatikán az állami rendőrség segítségét fogja kérni a hagyaték tolvajának kinyomozására.

A Gioconda Franciaországban.

PÁRIS, dec. 20. A Flórencében feltalált Monna Lisa festményt erős csendőri fedezet alatt ma szállítják vissza a régi helyére a Louvre-ba. Az átszállítás híret hivatalosan is megerősítik. A Louvre igazgatósága a Monna Lisa feltalálójára számára kitűzött 25 ezer frank jutalmat Geri florenci antikváriusnak akarja kiutaltatni.

Törbecselt és kirabolt ékszerész.

BECS, dec. 20. Schlesinger itteni ékszerészt egy fiatal ember azzal az ürügygel hívta egy tizenötezer koronás briliáns ékszerrel a lakására, hogy az ékszer az anyjának megmutatja. Mikor az ékszerész a lakásba ért, elővette az ékszert és átadta a fiatal embernek. Ez e szavakkal: „Várjon egy pillanatig, a másik szobában van az anyám!” kiment a szobából az ékszerrel. Mikor az ajtón átment, hirtelen behurta és kulcsal lezárta azt. Az ékszerész be volt zárva. Dörömbölni, kiáltani kezdett. Nagysokára figyelmesek lettek a szomszédok is, akik kiszabadították az ékszerészt kellemetlen helyzetéből. Az ismeretlen csalót keresi a rendőrség.

Nagy karácsonyi árusítás!

Hol? Hol? Hol?

a Rosenthal Lipót-féle

Magyar áruház-ban

DANTE-TÉR 1. sz.

Nagy választék játék és pipere-árakban.

Olcsó szabott árak mellett.

Allami tisztviselők, vasutasok és pénzügy-örök árkedvezményben részesülnek.

Megnyílt

a CORSO 34. sz. házban a volt KORNICZAI-féle helyiségben

UJ DISZMŰ ÉS JÁTEKÁRU-ÜZLET.

MIKULÁS ÉS KARÁCSONYNAPI AJANDEKOK!

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBZIA Reichstrasse

Gőz-, kád- és meleg tengerivizű fürdők.

Szobák 3.— koronától feljebb.

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

A nagykövet bucsuja.

BECS, dec. 20. Diplomáciai körökben sokat beszélnek arról, hogy milyen szokatlan módon távozott el Giers, Oroszország volt bécsi nagykövete. Giers nem személyesen nyújtotta át visszahívó levelét az uralkodónak, hanem Sebeko, az ujonnan kinevezett orosz nagykövet tegnap saját megbízólevelével együtt elődje visszahívólevelét is átadták a királynak. Ezt a szokatlan eseményt azzal magyarázzák, hogy Giers különösen az utóbbi időben nem éppen a legjobb viszonyban volt a bécsi diplomáciával. Hogy a bécsi diplomácia mennyire nem tartotta őt alkalmasnak az Oroszországgal való jó viszony helyreállítására, azt bizonyítja az is, hogy éppen a legválságosabb időben nem vele folytatták a tárgyalásokat, hanem Hohenlohe herceget küldték mint rendkívüli megbízottat Pétervárra. Azóta tarthatatlanná vált és szokatlan bucsuja is ezzel magyarázható.

Wright találmánya.

BERLIN, dec. 20. A Lokalanzeigernek jelentik Newyorkból: A Wright testvérek első repülésének évfordulója napján tegnap az amerikai aeroklub lakomát rendezett, a melyen Orville Wright szenzációs beszédet tartott. Megköszönvén az üdvözlést, elárulta, hogy legújabb találmányát, a repülőgép automatikus stabilizátorát már legközelebb átadja a közhasználatnak.

Amerikai kivándorlottak karácsonya.

BERLIN, dec. 20. Newyorkból táviratozzák, hogy a magyar és az osztrák kivándorlottak, de főleg az előbbieket ez egyszer karácsonyra nem mennek haza övéikhez, mert Ausztriában nagyon megszorították a kivándorlást ellenőrzését, az osztrák kivándorlottak tehát, akik Amerikában főleg a vasutaknál és bányákban dolgoznak, attól félnek, hogy nem fognak visszatérhetni. Az osztrák bevándorlottak között az otthoni szigorúság miatt nagy az elkeseredés.

A torreador.

MADRID, dec. 20. A legismertebb torreadorok egyike, Padilla, tegnap egy madridi szálloda szeparejében agyonlőtte magát. Társaságában egy igen magasrangú leány volt, aki mikor vállatára fogták, elmondta, hogy a torreador azt kívánta tőle, hogy együtt haljanak meg. A leány nem tudta magát erre elszánni. Azt hiszik, hogy Padilla anyagilag tönkrement és azért vált meg az élettől.

A jó gyermekeknek.

legalkalmasabb Mikulás-napi ajándék

egy jó könyv

amely oktat és szórakoztat.

Nagy választék magyar, olasz és német gazdagon illusztrált s elpusztíthatatlan könyvekben

A GYERMEKVILÁG RÉSZÉRE.

Mérsékelt árak!

ZANUTEL A. könyvkereskedése

Via Adamich 4.

Német nevelő

francia és angol tanítónői oklevéllel, tanítványokat keres ugy nappali mint estéli oktatásra. Szíves meghívásokat S. K. jeligére Susák, posterestante, kér.

Imperial kávéházban

Viale Deák,

ma és minden este

Budi Jóska

hirneves tolnamegyei cigányprimás hangversenyez.

Az Ön szállítójának
**LEHET
ÉRDEKE**
mást adni

Önnek azonban

NEM LEHET

Érdeke
mást elfogadni,

mint ezen védjegyü

valódi

PALMA

KAUCSUK SARKOT,

mely kipróbált

első minőségű

világhírű gyártmány.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

Horvát tengerparti fürdőhelyek
egyesülete. E napokban alakult meg a horvát tengerparti fürdőhelyek egyesülete Orsich György gróf elnöke alatt. Cirkvenicában jöttek össze Bakar, Cirkvenica, Porrore, Novi és Selee képviselői, hogy tanácskozzanak a tengerparti horvát fürdőhelyek fellendítése felett. Egy választmányt állítottak össze, melynek feladata lenne az egyesület munkáit előkészíteni és január hó első felére egy közgyűlést összehívni. E választmány tagjai: Orsich György gróf, a novi-i fürdőbizottság elnöke, Svrljuga Vladko, a cirkvenicai fürdőbizottság alelnöke, Lomacarie Dragutin selcei polgármester és Zöllner Gy. István, a novi-i fürdőbizottság titkára.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendé ei:
(Hótes arrivés hier:)

Thompan D. Penarth	Savoy
Thompan Thomask Cardiff	Savoy
Kurz Max Wien	Breiner
Breyer Gyula H.-Szoboszló	Riviera
Bemisch József Nagykanizsa	Securanst.
Nafeld Ignác Wien	Istria
Siedler Regina Wien	Istria
Neufeld József Wien	Istria
Fazóg Adolf Budapest	Janette
Laudin Imre dr. Budapest	Augusta
Eyszkiewicz György gróf	Neues K.
Eyszkiewicz Stanislaw gróf	Neues K.
Limon Ákos Budapest	Gámán
Krausz Ferne Budapest	Bristol
Frenud Károly Budapest	Bristol
Kadosa Lamprecht Budapest	Bristol
Hávid Vilmos Budapest	Bristol
Holsie Alexander Reichenau	Offiz. K.
Láng Emil Budapest	Quarnero
Bödi Béla Budapest	Lokey
Heleny Béla Budapest	Lokey
Hofbauer Olga Arad	Lederer
Batai Henrik Budapest	Lederer
Klein Margit Alsókubin	Lederer
Hilsek Clement Trsztena	Lederer
Herezeg Ede Budapest	Bellevue
Novács László Budapest	Bellevue
Hoffmann Róbert dr. Wien	Bellevue

Quarnero kávéház

Abbaziában

az előkelő világ találkozóhelye.

Minden délután első-rangú hangverseny.

Estéknként hangversenyek, táncmulatások, kinematograf előadások, tombolák, kabaré előadások stb.

Vidakovits

szálló és étterem

ABBAZIA Reichsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha

Wellmann Eduárd Bodenbach	Bellevue
Weisz Gyuláné Budapest	Breiner
Trebitscher Gyula Mohács	Breiner
Márkus Richárd Mödling	Speranza
Salac Johan Prága	Liburnia
Gogulski Michael Varsó	Marelewska
Gamperling Karl dr. Wien	Grand H.
Sliver Elisa Triest	Grand H.
Skewin N. Lussimpecoló	Herkules
Zsuljevich Antaline Szabadka	Plöbst
Wich Teréz Wien	Frank
Doleyschek Hermine Brüx	Wienerheim
Stolz Paul Winterberg	Feuerwehrheim
Mandak Maria	Mahler
Horrocks Thomas Lodz	Mahler
Schember Karl Wien	Stefanie
Schember Wilhelm Wien	Stefanie
Romberg Max Wien	Stefanie
Oscheschkowsky Stanislaw Pétervár	Al M.
Urbán Iván báró Arad	Quarnero
Hollán Sándor Budapest	Vécsey
Eberling Antal Budapest	Vécsey
Lusztig Zoltán Budapest	Juliana
Ladányi Ernő dr. Budapest	Juliana
Kaufmann Ludwig Gausendorf	Royal
Wortmann Hermann Wien	Janette
Grünwald Albert Budapest	Janette
Fehér József Budapest	Janette
Kornis R. Budapest	David
Retzler István Nagybecskerek	Securanst.
Rostás Ferenc H.-Vásárhely	Securanst.
Andrus József Miskolc	Securanst.
Barna Ignác dr. Budapest	Bristol
Soltész Emil Budapest	Regina
Lévai Henrik Budapest	Regina
Dévai Mór dr. Gödöllő	Regina
Steiner Sigmund Belgrád	Regina
Greischl Fedor Spremberg	Stefanie
Ambrozic Paula Krain	Orlanda
Korányi Béla Budapest	Szegő
Krstits V. Belgrád	Union
Lewits Eduárd Wien	Stefania
Mierosowszki Kristóf gróf Krakó	Grete
Medwesek Katharina Görz	Grete
Hruby J. Budapest	Viktória
Gelléri László Budapest	Viktória
Burg Hermann Budapest	Márkus
König Lipót Budapest	Gutenberg

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Butorok

Alkalmi vétel egész hálószoba berendezések vagy egyes butorok készpénzen vagy könnyen teljesíthető részletfizetésre is

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via G. Parini 6. szám.

Telefon 12-93 szám.

Abbazia legérdekesebb látványossága az **AQUARIUM a Stefánia** szálloda mellett, hol az adriai halfajok, a tengerfenék növény- és állatvilága, elevenen, természetközeli környezetben látható. Senki se utazzon el Abbazia-ból, mielőtt az aquariumot meg nem tekintette!

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Közeledik a tél!

Petróleum és gázkályhák, legjobb rendszerű, radiátorok (kéményvezetés nélküli gázkályhák) „gázrecheaud“-ok konyhai használatra kaphatók a

„STANDARD“ MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T.-nál

Adria Palota, Riva Szápary Telefon 3-43.

A közelgő karácsony és újév alkalmából van szerencsém ajánlani

duz választékú fürők és perzsa szőnyeg áruházamat.

Felkérem a n. é. közönséget, hogy üzletemet látogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Figlio di Haggi Giorgio Aidinyan

Piazza del Commercio 6

NEMES bazár, Fiume

VIA FIUMARA 15.

Üzletátalakítás miatt az összes raktáron levő cipő, játékaru, karácsonyi és újévi ajándéktárgyak stb. stb. mélyen leszállított árak mellett adtnak el.

Ritka alkalom!

Giardino Pubblico - Etterem.

Telef. 14-95. - Népkert-Mulató - Telef 14-95.

Minden este Variété-előadások, változó műsorral. — Kellemes helyiség, egész éjjel nyitva. — Kabaré hajnalig.

Barbis Angelo

az Adria-kávéház volt üzletvezetője.

Horváth Ferencz - Fiume
Via Fr. Petrarca 4.
angol uri szabó műhelye

Készít uri öltönyöket a leg-
újabb divat és mérsékelt árak
mellett. Elfogad bármilyen
tisztítást és javítást.

Karácsonyi és újévi ajándék!
Még csak rövid ideig! **Kobrak-cipők** 25-50 százalék edgödmenynyel!
Megérkeztek a valódi amerikai **Barry-cipők** Kizárólag árusítja:
Fiume Corso 46 **Vértess S. cipőraktára** **Tel. 10-01.**

Aki szobaleányt, szakácsnőt,
inast, pincért, vagy bármely al-
kalmazottat keres, forduljon bi-
zalommal
Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87.
Üres lakások és butorozott szo-
bák szintén közvetítettek.

Blažek K. és Társa
autogarage és javító műhely
Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73
Automobilok, motocyklok, kerékpárok és minden
hazzávaló kellek eladása.

„Alla Flotta Americana“
NEUMANN ZSIGMOND

FIUME
Via dei Negozianti 3
Telefon 13-19.

Dús választék mindennemű cipőkben, férfi divat, disz-
műárak, utazási cikkek és játék árúkbán.

Mikulás alkalmából leszállított árak!

Törv. védve.

Menthomol

Uj- szőrmeáru-üzlet!
Lazzarini A.
SZÜCSMESTER ÉS SAPKAKÉSZÍTŐ
Via Petrarca 6. szám. (Dubravayes-ház
(a dohánygyár mögött))
elfoglal mindennemű szőrme- és prémárak
gyors és pontos elkészítését és átalakítását.
Olcsó árak!

Órák,
Ékszerek,
Gramfonok és
Lemezek
és olcsón kaphatók;
valamint **JAVÍTÁSOK** eszközöltetnek:
VERMES magyar órasnál
Via Deak 22.
(a pályaudvarral szemben)

Utánzatoktól óvakodjunk!
KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi
„MENTHOMOL-CUKORKÁK“
Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek,
a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik.
Dohányzóknek nélkülözhetetlen.
Ára: 1 doboz 40 fillér.
Kapható minden gyógyszerárban és droghériában.
Vásárlásnál vigyázzunk a „Menthomol“ névre,
melynek minden dobozában feltüntetve a gyártó
átalnak rajta kell lennie!
Gyár: **EGGER A. FIA.**

Méz
különlegesség kicsinyben és nagyban, na-
gyobb vételnél jelentékeny árengedménnyel
kapható
Fleischhacker C.
tejcsarnokában
Fiume, Piazza Elisabetta. — Naponta friss
bécsi kolbász.

gyegek naponta 1-2 palaczk
Szent István
Dupla-malátasört
A söriparban korszakot alkotó a
„Kőbányai Polgári Sörfőzde“
ezen világhírű sörre, amelyet má-
r minden országban ismertnek.
Nemcsak a legelőzesebb üdítő
ital, de csodálatos gyógyhatása is
van: idegesség, étvágy hiány,
vérszegénység, álmatlanság, fü-
dő- és gyomorhajoknál igen aján-
landó lábbadozó betegeknek és
szoptató nőknek is.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem
Adria palota, Telef. 11-60.
Ujjonnan és higienikusan
berendezett külön kabi-
nokban olcsón végeztek
fejmosás, hajfestés,
onduláció, divatos fé-
sülés és manicure. Nagy
raktár divatos betétek-
ből, vágott hajból és pi-
per-cikkekből.
gyors és pontos kiszolgálás

Ajánlja Noaraen tanár Bécsben:
Kórány tanár Budapesten;
Glax tanár Abbáziában és számos más
szaktekinély
Kapható:
Frisztöltésű palaczkokban minden füsze-
s és csemege kereskedésben, Fiumén Csapri
kimérve minden előkelő étteremben.

Savoy Nagy-Szálloda
BUDAPEST, VIII.
József-körút 16.
(KORHÁZGÖZDŐ TELEFON: József 20-54 és József 20-53)
Modern szobák, berendezve, légűtés, hideg és meleg víz minden szobában, lift éjjel-nappal.
EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától
űtés, világítással. A szobák feltétlenül tiszták.
Ujjonnan bevezetett **PENSIO**-rendszerünk, napi ellátás 5 koronától, mely áll:
Reggeli (kávé, csokoládé, tojás, sütemény) **Ebéd** (előétel, sült körítve, leves, gyümölcs, tejeskafe) **Vacsora** (előétel, sült körítve, leves, gyümölcs, tejeskafe)
Szobák hosszabb tartózkodásnál kedvezőbb árúak.
Via E. Amicis 9 sz. Telefon 11-11

Ne fogadjon el más lámpát, mint

„TUNGSRAM“

felirásu valódi drótlámpát

Hazai gyártmány!!

Óvakodjunk utánzatoktól!!

Gyártja: az Egyesült Izzólámpa és Villamossági R. T. Ujpest. 4.

≡ Fiumei vas és fémáruszövetkezet. ≡

Via del Fosso 5.
Telefon 303.

Corso 22
Telefon 93

Via Ciotta 9
Telefon 1401.

Fiume legnagyobb raktára köszén, fa és légszszkályhákban és takarékhelyekben valamint tüzelőeszközökben stb. Ajánlja továbbá házi és konyhaeszközök raktárát. Aczél, vas, mindennemű lemez, épületanyagok, fémek stb. stb. Dynamit és Astralit robbanóanyagok, (a pozsonyi Dynamit-Nobel r. t.-nak kizárólagos lerakata és elárúsítója.)

GIOVANNI POLEINER

FIUME

Via della Torre 1. — A görög keleti templommal szemben.

A közelgő **Karácsonyi és Újévi** ünnepek alkalmából ajánlom **hölgyeknek adandó ajándékoknak** nagyon alkalmas cikkeimet és pedig:

Mindennemű kézimunkák, elkezdve, és készen, mint: Asztalgarnitúrák, Asztalterítékek, Millieux, Vánkosok, Kaszetták, Mappák stb.

Modern Bluzszövetek: Crêpe façonné, Crêpe de chine, Charmeuse, Csapkék stb.

Legfrissebb Divatújdonosságok: Fichü, Jabot, Echarpe, stb.

Glacé-, Selyem- és Tricot- Keztyűk és harisnyák, a legszebb színekben és lejjobb minőségekben.

Női fehérneműek, legszebb kiállításban! **Olcsó árak!**

Metallum

Legkeresettebb családi lámpa, K. 1.— és feljebb
Asztali lámpák, felszerelve K. 8.— és feljebb.
Vállalunk teljes villamberendezéseket, jutányos áron!

„Unitas“ Műszaki —
Ipar Vállalat, Fiume,
Via E. Amicis 9 sz., Telefon 292.
(Fenice színházzal szemben).

Carlo Fried, Fiume

Viale Deák 60. (Giardino Pubblico mellett).

Dús választék Uri-, női-, fiú- és gyermek öltönyökben és munkás ruhákban. Túl nagy készlet miatt

Karácsony-ig mélyen leszállított árak!

Occasio!

Alkalam!

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

penzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO 6.

**OLD - ENGLAND
URI ÉS NŐI KALAPÁRUHÁZ**

Corso 39. — FIUME — Corso 39.

A „Crystys-London“ -i kalapok egyedüli fiumei raktára. Párisi és Borsalino kalapok és modellek nagy választékban. Karácsony és újévre 15% a szabott árból!

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérneműek raktára.

Konkurrencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30

Női ingek szallagokkal K. 1.90.

Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.

Női nadrág siffon-ból K. 1.96, 2.40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.

„AL BUON PREZZO“

(AZ OLCSÓSÁGHOZ)

divatkereskedésben.

Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszínházzal szemben.

— — MAGYAR KISZOLGALÁS. — —